

Szczecin, 14.11.2023 r.

Imię i nazwisko recenzenta:

Andreas Guskos

Miejsce pracy recenzenta:

Akademia Sztuki w Szczecinie

**Recenzja w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora Pani mgr Bożenie Błażewicz-Tomczyk w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki
wszczętych uchwałą Rady Wydziału Architektury Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych
im. Jana Matejki w Krakowie dnia 8 maja 2017 r.**

Dokumentacja przedłożona do recenzji:

- Rozprawa doktorska pt. „Styl polski. Teoria różnorodności.”,
- Część projektowa pt. „Trafostacja 1, Trafostacja 2.”,
- Streszczenie pracy doktorskiej w języku polskim,
- Streszczenie pracy doktorskiej w języku angielskim,
- Życiorys zawodowy (CV),
- Portfolio (zrealizowane projekty wnętrz, działalność dydaktyczna, udział w konferencjach i wystawach, publikacje, pozostała działalność).

Pani Bożena Błażewicz-Tomczyk ukończyła Liceum Sztuk Plastycznych w Krakowie uzyskując dyplom z wystawiennictwa w 1990 roku. W 1997 roku uzyskała stopień magistra po odbyciu pięcioletnich studiów na Wydziale Architektury Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, realizując pracę dyplomową w Pracowni projektowania wnętrz pod kierunkiem prof. Andrzeja

Głowackiego. W 2014 roku rozpoczęła studia doktoranckie w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, a w 2017 roku rozpoczęła pracę nad przewodem doktorskim pt. „Styl polski. Teoria różnorodności.”, który jest przedmiotem niniejszej recenzji.

W latach 1996-2010 doktorantka realizowała projekty z zakresu architektury wnętrz w studiu projektowym „bez atu”, którego była współwłaścicielką. W latach 2005-2010 prowadziła działalność wystawienniczą w Galerii Sztuki przy ul. Józefa w Krakowie. W okresie od 2007 do 2009 roku prowadziła warsztaty projektowe w ramach działalności galerii i własnej pracowni. Od 2007 do 2008 roku była zatrudniona na stanowisku asystenta w III Pracowni Projektowania Wnętrz na Wydziale Architektury Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. W latach 2005-2009 organizowała praktyki zawodowe dla studentów Wydziału Architektury Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Od 2011 roku prowadzi indywidualną działalność artystyczno-projektową. W latach 2015-2019 pracowała na stanowisku asystenta w V Pracowni Projektowania Architektury Wnętrz a od roku 2019 w Pracowni Podstaw Projektowania Wydziału Architektury Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Od 2022 roku prowadzi samodzielnie Pracownię Podstaw Projektowania dla studentów I roku I stopnia studiów niestacjonarnych. Jest autorką kilkudziesięciu realizacji w zakresie architektury wnętrz w obiektach użyteczności publicznej oraz w przestrzeniach prywatnych. W ramach zatrudnienia na uczelni pełni również funkcje Wydziałowego Koordynatora do spraw osób z niepełnosprawnością oraz do spraw stażystów z Ukrainy, Opiekuna stażu studentów z Ukrainy oraz Protokolanta Rady Wydziału. Jest właścicielką galerii sztuki MOBO art galery w Krakowie oraz Prezesem Stowarzyszenia na rzecz integracji społecznej AMICITIA. Bogaty dorobek realizacyjny (ponad 50 realizacji) udokumentowany w załączonym portfolio ukazuje profesjonalny wysokiej jakości warsztat projektowy doktorantki.

Pani Bożena Błażewicz-Tomczyk w latach 2014-2022 brała udział w 11 wystawach zbiorowych, w tym w 3 zagranicznych. W 2015 roku zrealizowała film „Zakopane bez Witkiewicza” dla Muzeum

Tatrzańskiego im. Dra Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem z okazji Międzynarodowej Konferencji Witkiewiczowskiej. Brała czynny udział w 3 konferencjach, w tym w 2 międzynarodowych i 1 zagranicznej. W ramach pracy dydaktycznej na Wydziale Architektury Wnętrz Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie brała udział w realizacji licznych warsztatów, wystaw i praktyk studenckich. W zakresie prac organizacyjnych brała udział w organizacji trzech wystaw studentów i pedagogów (2017-2019 r.), jednej konferencji (2018 r.), Biennale Architektury Wnętrz w Krakowie (2020 r.) oraz była kuratorem wystawy towarzyszącej Międzynarodowemu Biennale Architektury Wnętrz w Krakowie w 2022 roku. Prowadząc galerię MOBO w Krakowie zrealizowała w latach 2021-2023 dwie wystawy indywidualne oraz pięć wystaw zbiorowych artystów polskich i zagranicznych. W ramach prowadzonego stowarzyszenia AMICITIA organizuje wsparcie dla artystek ukraińskich w Krakowie, m in. w formie warsztatów i otwartej pracowni.

Praca doktorska Pani Bożeny Błażewicz-Tomczyk została przedstawiona do recenzji w dwóch tomach: pierwszy pt. „Styl polski. Teoria różnorodności.” stanowiący część teoretyczną dysertacji oraz drugi pt. „Trafostacja 1, Trafostacja 2.” Stanowiący w zamyśle część projektową opracowania. Część pierwsza liczy 180 stron i stanowi poszukiwanie i próbę zdefiniowania „stylu polskiego” w architekturze. Część druga licząca 176 stron stanowi próbę adaptacji dwóch trafostacji w Zakopanem na części składowe Muzeum Tatrzańskiego im. Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem.

„Styl polski. Teoria różnorodności.” stanowi opracowanie teoretyczne wprowadzające czytelnika w obszar tematyczny projektowania architektury i wzornictwa na ziemiach polskich od drugiej połowy XIX w. do czasów współczesnych z próbą wyodrębnienia elementów charakterystycznych powiązanych z narodowością i państwowością polską wyróżniających się w tym kontekście na tle architektury i wzornictwa innych państw oraz narodowości. Zjawisko stylu narodowego jest umiejscawiane w szerszym kontekście kultury narodowej, której istnienie jest przez autorkę

słusznie łączone z egzystencją społeczności jako odrębnej narodowości. W przypadku odrodzenia państwowości polskiej, jak sygnalizuje autorka, było to zadanie utrudnione ze względu na ponad stuletni podział Polski na trzy odrębne kręgi kulturowe. Narracja rozpoczyna się od czasów pozytywizmu i nakreślenia rozwijającego zainteresowania się ludowością w literaturze, w badaniach naukowych związanych z etnografią oraz na polu sztuki, a w szczególności architektury i wzornictwa. Przywoływane są czołowe postacie i wydarzenia mające wpływ na rozwój kultury oraz szereg przykładów z zakresu architektury i wzornictwa. Główną oś narracji stanowi Zakopane, twórczość Stanisława Witkiewicza oraz osób z jego otoczenia, a także Gdynia oraz projekty wnętrz statków M/S Piłsudski i M/S Batory. Opisana zostaje również architektura dworku szlacheckiego, udział Polski i Polaków w wystawach światowych, w szczególności Wystawie Światowej w Paryżu w 1904 roku, miasto-uzdrowisko Truskawiec, działalność Zakopiańskiej Szkoły Przemysłu Drzewnego, poszukiwania projektowe z czasów PRL oraz działalność Cepelii. Zarysowany został również kontekst innych regionów i państw europejskich, jak np. Tyrol, Ukraina oraz Słowacja. Zgodnie ze słowami autorki w tych poszukiwaniach największy ciężar zostaje położony na zagadnienie „stylu zakopiańskiego”: „Na podstawie wybranych przykładów starałam się odnaleźć potwierdzenie postawionej przeze mnie na wstępie hipotezy, że styl zakopiański jest jednym ze stylów polskich. W podtytule mojej pracy jest druga dokładnie nazwana teza – teoria różnorodności.”. Praca „Styl polski. Teoria różnorodności.” stanowi wartościową pozycję dotyczącą zagadnienia architektury i wzornictwa na ziemiach polskich od drugiej połowy XIX w. Jej struktura, styl w jakim jest napisana oraz wybór poruszonych zagadnień sprawia, że czyta się ją z dużym zainteresowaniem. Moim zdaniem jest to pozycja, która mogłaby zostać wydana, żeby trafić do szerszego grona czytelników. Szczególnie zapisały mi się w pamięci przemyślenia dotyczące wpływu kultury i sztuki, w szczególności architektury, na poczucie własnej tożsamości, tak jak to miało miejsce w przypadku Tyrolu, czy wśród górali w czasie II Wojny Światowej, gdzie poczucie tożsamości narodowej było w dużym stopniu powiązane z kontekstem regionalnej architektury.

„Trafostacja 1, Trafostacja 2.” stanowi część projektową dysertacji. Jej przedmiotem jest zagospodarowanie dwóch zabytkowych trafostacji na terenie Zakopanego na potrzeby Muzeum Tatrzańskiego im. Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem. Sposób funkcjonowania Muzeum Tatrzańskiego został opisany jako grupa obiektów zabytkowych oferujących odwiedzającym treści kulturowe rozproszonych po mieście i połączonych siecią szlaków turystycznych. W tą strukturę w założeniu autorki mają się wpisać obiekty dwóch zabytkowych trafostacji. Nie jest to założenie czysto teoretyczne, ponieważ projekt powstał w oparciu o rozmowy autorki z dyrekcją i pracownikami Muzeum Tatrzańskiego, którzy wyrazili zainteresowanie adaptacją tych obiektów na potrzeby muzeum. Ideą projektantki jest odrestaurowanie obiektów i stworzenie dwóch miejsc informacyjnych o tematyce góralszczyzny, które miałyby funkcjonować w przestrzeni hybrydowej. Oferowane treści o tematyce związanej z funkcją muzeum miałyby zostać umieszczone w przestrzeni wirtualnej i dostępne przy pomocy urządzeń mobilnych będących w posiadaniu odwiedzających. Obiekt „Trafostacja 1” został poświęcony tematycznie twórczości Stanisława Witkiewicza, natomiast obiekt „Trafostacja 2” twórczości jego syna, Stanisława Ignacego Witkiewicza. Poza tym oferują one treści związane z Zakopanem i góralszczyzną na temat innych osobowości, kultury, sztuki, historii i przyrody. Część projektowa dysertacji zawiera szczegółowy opis kontekstu projektu, inwentaryzację fotograficzną, bogaty zestaw materiałów źródłowych, od cytatów po treści multimedialne, dostępnych za pomocą kodów QR, szczegółowy opis koncepcyjny projektu, prostą aplikację umożliwiającą dostęp do zebranych materiałów oraz doświadczenie przestrzeni w formie sferycznych ilustracji 360°. W moim odczuciu część projektowa jest w znacznym stopniu projektem koncepcyjnym, który nie został jeszcze zmaterializowany w postaci projektu architektonicznego lub funkcjonującej aplikacji. Zebrany i przedstawiony w tej części materiał oraz zaproponowane rozwiązania uważam za interesujące i wartościowe.

Pani mgr Bożena Błażewicz-Tomczyk przedłożyła do oceny rozprawę doktorską oraz bogaty dorobek realizacyjny na wysokim poziomie artystycznym i naukowym. Przedstawiona rozprawa prezentuje ogólną wiedzę teoretyczną kandydatki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki, potwierdza jej umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy artystyczno-naukowej oraz stanowi oryginalne osiągnięcie w tym zakresie. Szczególne uznanie budzi część teoretyczna pracy pt. „Styl polski. Teoria różnorodności.”. Wobec powyższych stwierdzam, że praca spełnia warunki ustawowe i popieram wniosek o nadanie stopnia doktora Pani Bożenie Błażewicz-Tomczyk wnosząc jednocześnie o jej wyróżnienie.

Z poważaniem,

